

**ЕКСПЕРТИЗА ПРОЕКТІВ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ
НА ВІДПОВІДНІСТЬ ПРАВУ ЄС ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕХАНІЗМУ
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Лучанінов Ігор Володимирович

*здобувач кафедри адміністративного та господарського права
Запорізького національного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Інтеграція України в ЄС є стратегічним курсом розвитку національної держави, закріпленням на рівні Конституції. Основним правовим інструментом євроінтеграції є адаптація національного законодавства до права ЄС. В свою чергу, одним із ключових етапів зазначеної адаптації є проведення експертизи проектів нормативно-правових актів на відповідність *acquis communautaire*.

Л. Малюга зазначає, що контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів праву Європейського Союзу полягає у здійсненні такої перевірки компетентними суб'єктами та визначенні шляхів усунення таких недоліків. Такий контроль здійснюється у два етапи: на першому етапі має місце самоконтроль, тобто сам розробник проекту нормативно-правового акта має забезпечити його відповідність *acquis communautaire*. На другому етапі перевірку здійснюють компетентні суб'єкти [1, с. 56].

Органами публічної адміністрації, які здійснюють контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів України праву Європейського Союзу, є:

– Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу – здійснює законодавчу експертизу усіх поданих на розгляд Верховної Ради проектів нормативно-правових актів (законопроектів), у тому числі Кабінетом Міністрів України та Президентом України, на відповідність міжнародно-правовим зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції;

– Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України – відповідно до покладених на нього завдань проводить експертизу проектів нормативно-правових актів, інших документів, внесених Кабінетові Міністрів України, на предмет їх відповідності зобов'язанням України у сфері європейської

інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (*acquis EC*);

– Міністерство юстиції України – здійснює правову експертизу проектів нормативно-правових актів, одним із елементів якої є перевірка змісту нормативно-правових актів на відповідність *acquis communautaire* [1, с. 56].

Таким чином, ключовим суб'єктом владних повноважень, який здійснює експертизу проектів більшості нормативно-правових актів, є Міністерство юстиції України, адже на державну реєстрацію до Мінюсту подаються накази всіх Міністерств а інших ЦОВВ, які торкаються прав і свобод людини або мають міжвідомчий характер. Отже, саме Міністерство юстиції України здійснює адміністративно-правове забезпечення євроінтеграції на даному етапі адаптації національного законодавства до права ЄС.

Л. Орісюк зазначає, що здійсненню адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу повинно передувати приведення нормативно-правових актів суб'єктів нормотворення у відповідність до Конституції України та чинного законодавства. Так, перегляд нормативно-правових актів з метою приведення їх у відповідність до чинного законодавства здійснюється суб'єктами нормотворення, Міністерством юстиції та територіальними управліннями юстиції.

Перегляд нормативно-правового акта з метою приведення його у відповідність до чинного законодавства здійснюється шляхом проведення його правової експертизи. Складовою частиною правової експертизи нормативно-правового акта, поданого на державну реєстрацію, є також проведення експертизи на відповідність нормативно-правового акта *acquis communautaire*.

Крім того, Л. Орісюк зазначає, що при поданні на державну реєстрацію нормативно-правового акта міністерствами, іншими органами виконавчої влади подається пакет документів, у тому числі довідка про відповідність нормативно-правового акта *acquis communautaire*.

В подальшому здійснюється державна реєстрація нормативно-правових актів, у тому числі тих, які за предметом правового регулювання належать до сфер, праввідносини в яких регулюються законодавством Європейського Союзу, а саме: бухгалтерський облік, охорона здоров'я та життя людей, тварин і рослин, довкілля, транспорт та інші [2].

Наприклад, під час проведення державної реєстрації Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу», затверджених наказом Державної авіаційної служби України від 26.11.2018 № 1239 [3], було проведено порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України *acquis communautaire* та встановлено, що питання, які належать до сфери правового регулювання зазначених Правил, відповідають вимогам Монреальської Конвенції (1999).

Примітно, що в самому наказі Державної авіаційної служби України зазначено, що вказані Правила затверджено з метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до законодавства України та Європейського Союзу [3].

Таким чином, проведення державної реєстрації та правової експертизи нормативно-правових актів з урахуванням *acquis communautaire* є одним з етапів приведення національного законодавства у відповідність до законодавства Європейського Союзу [2], а сама експертиза проектів нормативно-правових актів на відповідність праву ЄС є елементом механізму адміністративно-правового забезпечення євроінтеграції.

З метою прискорення процесів адаптації національного законодавства та юридичної практики до права ЄС пропонується проводити експертизу всіх проектів нормативно-правових актів на відповідність *acquis communautaire* (а не тільки тих, які згідно із чинним законодавством підлягають державній реєстрації в Міністерстві юстиції України).

Важливо також дослідити та використовувати зарубіжний досвід проведення експертизи законопроектів та проектів відомчих нормативно-правових актів на відповідність праву ЄС, чим обґрунтовується перспективність подальшого дослідження даної теми.

Література:

1. Малюга Л. Контроль за відповідністю проектів нормативно-правових актів соціального законодавства України праву Європейського Союзу. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 8. С. 51-57.

2. Орісюк Л. Відповідність нормативно-правового акта основним засадам законодавства Європейського Союзу. Міністерство юстиції України. Режим доступу: https://minjust.gov.ua/m/str_8395 (дата звернення: 14.11.2022).

3. Про затвердження Авіаційних правил України «Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів і багажу»: наказ Державної авіаційної служби України від 26.11.2018 № 1239. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0141-19#Text> (дата звернення: 15.11.2022).